BAĞIMSIZ TÜRKİYE

Haftalık Siyasi Gazete

6
17-1-1977
250 kr

TİSTAV

BAĞIMSIZ TÜRKİYE

Haftalık Siyasi gazete

Sahibi:
M. Lütfi KIYICI

Yazı işleri md:
Süleyman ASLAN

Yönetim yeri
Ticarethane sokak No: 12/7 A.
Cağaloğlu - İstanbul

Dizgi Baskı:
Divan matbaası

Abone şartları
yurt içi - yıllık 120 lira 6 aylık 60 lira
Yurt dışı iki katıdır.

SON BASKI TARİHİ:
14. 1. 1977.

İÇİNDEKİLER

İşkence onları kurtaramaz 3
Bağımsız ve yaratıcı tutum 5
Faşist işgalleri kuralım 6
Gizlicilik ve işkence Üzerine 8
Çin ve Latin Amerika 11
Terimler Kavramlar
Üstyapı - altyapı 14
Çin'de Neler oluyor 16

DEMOKRATİK LİSE MÜCADELEMİZ SÜRÜYOR

Göztepe Aryamehr Lisesi yeni bir okuldur. Faşist MC iktidarının kanlı Şah rejimiyle olan sıcak ilişkileri sonucu kurulmuştur. Türkiye'deki her okul gibi burada da demokratik eğitim mücadelesi var. Elbetteki emperyalist ve gerici iktidarlarla işbirliği sonucu kurulan kuruluşlarda devrimci mücadelelerin doğması kaçınılmazdır.

Lisemizin ilk yıllarında gayrı milli MC'nin iktidara gelişi ile sürülen ilerici müdürün yerine MHP eğilimli müdür getirildi. Çanakkale'deki komando kampından getirildiği bir söylenti. Türkiye'deki faşist baskılara paralel olarak devrimciler üzerinde sistemli bir baskı başladı. Gerici öğretmenlerce aşağılanmalar ve üstü kapalı tehditler görüldü. Son zamanlarda tüm ülke çapında lânetlenen gerici ders kitapları aynı gün 5 lisede birden protesto edildi. Okulumuzda aceleye gelmesine rağmen büyük başarıyla sonuçlanan bu eylemde hakim slogan «Faşizme Karşı Omuz Omuza» idi.

Şimdiye kadar öğrenciye verilmek istenen şey, okulun Türkiye gerçeklerinden uzak, «örnek» bir okul olduğuydu. Kendi iktidarının sallantıda olduğunu ve okulun tüm ülkedeki demokratik mücadeleye başarıyla katıldığını gören müdürün son tutumu, okulu zaman zaman boy gösteren komandolara daha fazla açacağına işaret.. Fakat yurtsever ve devrimci öğrencilerin okulu faşistlere bırakmaya niyetleri yok. Sektarizme düşmeden, Amerikancı, gerici eğitime ve her türlü baskılara karşı, omuz omuza durarak, BİRLİK — DAYANIŞMA VE MÜCADELE anlayışıyla hareket etmeye kararlıyız.

Bir grup liseli devrimci genç.

AMERİKANCI EĞİTİM PROTESTO EDİLDİ

12 Mart'tan bu yana gün geçtikçe güçsüzleşen ve durumu çetinleşen Amerikancı faşizm kitle tabanı yaratmak için ders kitaplarını faşist ideoloji için dayanak yapmaya uğraşıyor. Tümü ile faşistleştirdiği ders kitaplarına tepki yoğunlaşıyor. Liseli gençliğin bu demokratik tepkisi 8 Ocak gününü Anadolu Lisesi önünde, Saint Joseph Lisesi öğrencilerin de katılmasıyla gerçekleştirildi. Liseli öğrencilerin protesto gösterisinde faşist demagojilerin yayın organı haline getirilen ders kitapları ve Amerikan bayrağını sembolize eden bir flama yakıldı. Öğrenciler, Anadolu Lisesinden Altıyola kadar yürüyüş yaptılar.

Bu harekette de gurupçu, tekkeci zihniyetler bir kez daha ortaya çıktı. Mücadelenin hedefi belli, yöntemi belli idi. Buna rağmen çeşitli guruplardan arkadaşlar, daha başlangıçta ortak sloganlar tesbit edildiği halde, kendi sloganlarını ön plana çıkarmanın telaşına girdiler. Her şeye rağmen, Akademik, demokratik talepleri dile getiren sloganlarla «BAĞIMSIZ TÜRKİYE» ve «KAHROLSUN FAŞİZM» sloganları hareketin ana sloganları oldu. Kargaşalık çıkarmak isteyenlerin sloganları faşizme karşı ortak mücadelenin sloganı haline gelen ve çeşitli gruplarca da benimsenen «FAŞİZME KARŞI OMUZ OMUZA!» Sloganı ile bastırıldı. Ve gurupçu zihniyette olanları kınayan tutum ve davranışlar ,faşizme karşı mücadelede birlik ve dayanışmayı ön plana çıkardı. Ve böylece yürüyüşün ana hedefi olan Amerikancı eğitim sistemi başarılı bir şekilde sona erdi

Devrimci Liseli bir öğrenci gurubu.

BAŞYAZI

İşkence Onları Kurtarmaz

İl Diyarbakır. Yıl 1973. 12 Mart dönemidir. Yani emperyalizmin işbirlikçilerinin açık faşizmi uyguladıkları günler. Bir genç devrimci ibrahim Kaypakkaya kont-gerilla'nın eline geçmiştir. İşkence altında öldürülüyor.

İl gene Diyarbakır. Ama yıl 1976'dır. Dönem MC iktidarı dönemidir. Yani emperyalizmin işbirlikçilerinin düzeni açık faşizme çevirmek için türlü tertiplere giriştikleri, faşist saldırın siyasi cinayetlerin, birbirini izlediği dönem. Bir genç devrimci Gürkan Edge, baskı kuvvetlerinin eline geçmiştir. İşkence altında öldürülüyor.

Bu iki olay da cinayettir. Ama cinayetlerin adısi, en çirkini, en alçağı. Eli kolu bağlı bir insana öldürene kadar işkence ediliyor.

İki cinayet olayı arasında tam benzerlik, 12 Mart dönemi Türkiyesi ile MC Türkiyesi arasındaki farkın yüzeysel bir ayrımdan öteye gitmediğini kanıtlar. MC elebaşlarının «açık rejime», «hürriyetçe parlamenter düzene» bağlı oldukları yolunda sözlerinin safları aldatmayı amaçlayan demagoji olduğunu kanıtlar.

Bir gerçekle karşı karşıyayız: İşkence bugün Türkiye'de devlet yönetiminin olağan aracı olmuştur. Bu bakımdan Türkiye, Şahın İran'ı ile ya da cunta Şili'si ile, Brezilya ile, Arjantin ile ABD emperyalizminin hegemonyası altındaki tüm faşist ülkelerle aynı paraleldedir.

12 Mart döneminin ve bugünün işkencecilerinden, siyasi cinayet faillerinden, bunları kışkırtanlardan hesap sorulmadıkça Türkiye'de en ilkel bir burjuva demokrasisinin varlığından söz edilemez.

Evet, işkenceyi hükümet etmenin olağan aracı haline getirmişlerdir. Ve bu bildiğimiz eski jandarma, pólis dayağı değildir. ABD emperyalizmine, onun casusluk örgütü CIA'ya hizmet eden «bilim adamları» işkence teknolojisini, işkence yöntemlerini geliştirmişlerdir. Sömürülen ülkelerden gelme işkencecilerin bu modern işkence yöntemlerinde eğitilebilmeleri için Amerikan denetimindeki Panama kanalı bölgesinde özel işkence okulları, kont-gerilla okulları kurmuşlardır. Hiç kuşkusuz bizim kont-gerillacılar içinde de öteki baskı kurumları personeli içinde de bu okullarda okumuşlar eksik değildir.

Bu okullarda çok ilginç bilgiler verilmektedir öğrencilere. Örneğin, 18 yaşındaki bir genç kız, göğüs uçlarına verilen şu kadar voltluk elektriğe kaç dakika ölmeden dayanabilir? Bu öğretilmektedir. Öğrenciye işkence tarifeleri ezberletilmektedir. Ve öğrenci böyle bilgileri sindirmiş olarak kendi ülkesine gönderilmekte, ülkesinde baskı örgütünün eline geçmiş olan yurtseverlerin üzerinde uygulamaktadır.

Kaypakkaya'lara, Edge'lere, Ali Kayahanlara işkence yapanlar bu okullardan mezunlar mı idi bilemeyiz. Ama kullandıkları işkence araçlarının Amerikan malı olduklarından şüphe edilemez.

Türkiye'de bütün bu karanlık işler aydınlığa kavuşturulmadan CİA'nın, emperyalist ve siyonist casusluk ve kont-gerilla kurumlarının nerelere kadar sokuldukları, ne ölçüde etkin oldukları açıklığa kavuşturulmadan ve bunun sorumlularından hesap sorulmadan, bu ülkede en ilkel anlamıyla bile bir burjuva demokrasisinin varlığından söz edilemez.

Bugün Türkiye'de işkenceye karşı, işkencecilere karşı, onları azmettirenlere karşı mücadele yurtseverlik görevidir. Bu mücadele emperyalizme karşı faşizme karşı mücadelenin bir parçasıdır.

İşkence yaptıranlar bellidir. Siyasi cinayetleri kışkırtanlar bellidir. Kolluk kuvvetlerini iktidar partilerinin özel millisi olarak kullananlar bellidir. MC'nin sınıf karakteri bellidir. İşbirlikçi sermayenin ve mütegallibenin gayrî millî ve

antidemokratik niteliği bellidir. MC'nin arkasında duran emperyalizm bellidir. ABD emperyalizminin başı çektiği de bellidir.

Bu koşullarda işkenceye çıkmak yetmez. Zinciri son halkasına kadar izlemek zorundayız. MC iktidarına karşı çıkılmadan, onun arkasındaki ABD emperyalizmine karşı çıkılmadan, emperyalist bir ittifak olan NATO'ya karşı çıkılmadan, emperyalistler ortaklığı olan AET'ye karşı çıkılmadan, işkenceye karşı olmak, dar insaniyetçiliktir. Boş bir demokratik tutumdur. Çünkü MC gibi iktidarlar başta kaldıkça, emperyalizmin vesayeti sürdükçe bu ülkede işkence hep olacaktır.

GENE PARTİSİZ DEVRİMCİLİK ÜZERİNE

Partisiz devrimcilik üzerine yazdığımız yazıların yankıları oldu. Partisiz devrimciliği savunanların belli başlı iddialarını sıralayalım ve bunları kasaca inceleyelim.

İddia : Türkiye'nin sosyo-ekonomik yapısının bilimsel bir tahlili henüz yapılmamıştır. Bu yüzden de proleter devrimci bir parti proğramı yoktur. Mevcut sosyalist parti programlarından her hangi birini biz benimsemiyoruz.

İlk önce Türkiye toplumunun sosyo-ekonomik yapısının bilimsel bir tahlilinin hiç yapılmadığı iddiası yanlıştır. Türkiye'nin emperyalist dünya içinde sömürülen bir ülke olduğunu, düzenin taşrasında feodal ilişkileri barındıran bir bağımlı kapitalizm olduğunu biliyoruz. Sömürülenlerin kim, sömürenlerin kim olduğunu biliyoruz. Türkiye'de devrimci çizginin sosyalizm doğrultusunda bağımsızlık ve demokrasi mücadelesi çizgisi olduğunu biliyoruz. Ayni şeyleri değişik biçimde kelimelendirmekle birlikte Türkiye'de «devrimciyim» diyen herkes genellikle bu noktalarda görüş birliği içindedir.

Elbette ki,bu toplumumuzun tüm ayrıntılarıyla tahlilinin yapıldığı, herşeyin tam anlamıyla aydınlığa kavuştuğu, ve artık bu alanda yapılacak başka şey olmadığı anlamına gelmez. Bu alanda yapılacak çok şey var. Ama bir parti proğramının doğru olması için toplumla ilgili tüm araştırmalar tamamlanmalı, tüm tahliller yapılmalıdır diyen kimse, dolayısıyla diyalektiği inkâr etmektedir. Yapacağın en tam ve doğru bir toplum tahlili de eksiklikler içermeye mahkumdur. Çünkü toplum durmadan hareket etmekte durmadan değişmektedir. Sen o değişme doğrultusunu genel çizgileriyle görebilmişsen ne mutlu.

Onun için, «Ben tam ve doğru bir toplum tahliline dayanan proleter devrimci bir program isterim. Yoksa partiye girmem» diyen kimse büyük yanılgı içindedir. O «toplumun sosyo-ekonomik tahlili» partinin varlığında mı daha iyi yapılır, yokluğunda mı? Elbette ki partinin varlığında.

Çağımızda hangi ülkede proleter devrimcileri partilerini kurmak için bir bilim adamının kendi toplumlarının sosyo-ekonomik tahlilini yapmasını beklemişlerdir? Geçen yüzyılın sonlarında Rusya Sosyal-demokrat İşçi partisini kuranlar, Lenin 1895-1896 yıllarında «Rusya'da Kapitalizm Gelişmesi» adlı incelemesini yazmamış olsaydı, partiyi kurmayacaklar ve birinin böyle bir inceleme kaleme almasını mı bekliyeceklerdi? Vietnam Partisi, Çin Partisi, Avrupa'nın proletarya partileri kurulurken bu ülkelerin sosyo-ekonomik yapısı bugün Türkiye'de olduğundan daha derinliğine mi incelenmişti? Hayır. Bu ülkelerin proleter devrimcileri işçi sınıfının ve genel olarak emekçilerin davasını gerektiği gibi güdebilmek için siyasi örgütlenmenin zorunlu olduğu inancıyla harekete geçmişler ve partilerini kurmuşlardır. Ve toplumun sorunlarının derinliğine tahlilinin başarıyla yapılabileceği ortamın yaratılmasına Partinin katkısı olmuştur. Parti bu alanda katkılardan yararlanmıştır.

İddia : Biz partiyi inşa aşamasındayız. Bu aşamada görevler saptanmalıdır. Partiyi oluşturacak unsurların birliği buradan geçecektir. İnşa görevlerini yapmak için yapılan eylem birliği içinde deneyden geçen adamlar partiyi oluşturacak, dökülenler dökülecektir. Parti bu temel üzerinde inşa edilecektir, vb vb.

Hiçbir Parti kurulduğunu ilan ettiği gün temelden çatıya kadar kurulmuş değildir. Her parti görevli dar bir kadro ile işe başlar ve mücadeleler içinde kurulur. Bu mücadelede ilerlemeler de vardır, gerilemelerde. Yenilgiler de vardır, yengiler de. Bu iddiaya göre parti disiplini ile birbirine bağlı olmayan örgütsüz bir kadro partiyi «inşa» edecektir. Böyle şey olmaz. Bir yapıyı inşa etmek için ilk önce o yapının içine gireceksin ve bir disiplin içinde kolektif çalışmayla yapıyı temelden çatıya dek kuracaksın. Temeli atacak olan temele girmek zorundadır. Katları çatıyı inşa edecek olan kimse yapıya girmek zorundadır.

Bir parti organik bağının olmadığı, parti disiplini olmadığı yerde kadroları doğru dürüst deneyden geçirmenin de olanağı yoktur. Örgütsüzlük ortamında özünde harekete yabancı unsurlar hareket içinde barınabilir. Gerçek bir eleme ancak parti çalışması içinde belli olur. Örgüt disiplini yokluğunda kara koyunlar renklerini uzun süre belli etmeyebilirler.

İddia : TEP Programında bu partinin işçi sınıfının öncü birliği olduğu yazılıdır. Böyle bir iddia proletarya partisinin kurulması için yapılacak çalışmaların inkârı demektir.

Bir proğram hangi hedeflere yönelik olduğunu belirtmelidir. Hiç bir parti kurulduğu gün işçi sınıfının öncü birliği olamaz. Geçen yüzyılın sonlarında Rusya'da R.S.D.İ.P kurulduğu zaman bu parti, işçi sınıfının tümü içinde derin kökleri olan bir öncü birlik niteliğini taşımıyordu. Bolşevikiler 1917 yılının ilk yarısında bile böyle bir iddiada bulunamazdı. Rusya işçilerinin çoğunluğu henüz menşeviklerin etkisi altındaydı. Ancak 1917'nin ikinci yarısındadır ki gelişmeler işçi sınıfını Bolşevik Partisinin önderliği altında birleşmeye yöneltmiştir. Yani 1917 Büyük Ekim Devrimi'ni yapmış olan parti, 1917 yılının başlarında işçi sınıfının çoğunluğunu harekete geçirme olanağına sahip bir öncü olmaktan uzaktı. Öteki partiler de benzer gelişmelerden geçmişlerdir. Partinin tecrit edilebildiği zamanlar olmuştur, yığınları eyleme geçirebildiği zamanlar olmuştur.

Partiyi kurmak, partinin kurulması için yapılacak görevlerin inkarıdır iddiası gülünçtür. Tersine o görevler asıl parti kurulduktan sonra ortaya çıkacaktır. «İnşa dönemindeyiz, onun için parti kurmayız ya da partiye girmeyiz» diyen kimse o görevlerin açık seçik ortaya çıkmasını engellemektedir. Dolayısıyla partinin inşasını baltalamaktadır. Bu kimsenin çok iyi niyetler beslemesi durumu değiştirmez.

TEP'e gelince, defalarla yazdık, söyledik TEP'in iki iddiası vardır: Sosyalist hareketin elli yıllık geçmişinde sağlam ne varsa onun mirascısı olarak, onun sürdürücüsü olmak. Ve, sosyalizmin bilimini Türkiye gerçeklerine bağımsız ve yaratıcı tutumla uygulayarak doğru devrimci çizgiyi saptamak, bu çizgiyi izlemek. O kadar.

BAĞIMSIZ VE YARATICI TUTUM!..

Türkiye'de «kendine ait tek bir görüşü olmayan» toplumumuzun gerçeklerinin esiniyle edinilmiş tek bir tutarlı görüşü bulunmayan ve hazır devrim reçeteleriyle yetinen «devrimciler» var. Bunların temel özelliği gerçekleştirmekle yükümlü olduğumuz devrimin sorunları üzerinde düşünmeyi, birinci sorunu Türkiye devrimi olmayan merkezlere bırakmalarıdır. Bunlar, doğru devrimci ilke olan «Kendi Gücüne Güven!» yerine doğmacılığın rahatlığına kaçmaktadır.

Devrimci tutum, her ülkenin devrimi özellikle o ülkenin devrimcilerinin baş sorunu olduğuna göre, bilimsel sosyalizmi ülke şartlarına bağımsızlık ve yaratıcılıkla uygulamaktır. Bu ülkenin somut şartlarını bildiklerine, bilmek zorunda olduklarına göre, devrimi gerçekleştirmenin başka yolu yoktur. Tüm sosyalist ülkelerde, bu tutumla devrim gerçekleştirilmiştir.

İthal malı hazır devrim reçetelerine bel bağlayan iki akım var Türkiyede: Biri Pekin yanlısı, öteki mülteciler grubu ve bu grubun paralelindekiler. Bunların etkinlikleri geçicidir. Papağanlık tutumu yok olmaya mahkûmdur. Çünkü proleter devrimci bilim basit bir kopyacılığa indirgenemez.

Bu «solcularımız» işi öylesine ileri götürmektedirler ki, merkez olarak benimsedikleri ülkenin yönetiminde kim varsa onun borazanını öttürüyorlar. Örneğin, Ahmet iktidarda ise ve Mehmet onun hasmı ise Ahmet'in Mehmet hakkındaki suçlamalarını aynen tekrarlıyorlar. Ahmet iktidardan düştü ise bu kez aynı papağanlık Mehmet'in ağzından yapılmakta ve dün

övdükleri Ahmet'e veryansın etmektedirler. Eğer Ahmedi de Mehmedi de safdışı eden bir üçüncü ekip çıkarsa Ahmet de Mehmet de yanmıştır. Bizim papağanlar bu kez ikisine de söğeceklerdir.

Bütün bunları neden söylemek zorunda kaldık? Açıklıyalım: Mao ölüm döşeğinde iken, Mao'nun yerine başkan olacağı düşünülen Deng Siao Ping, «revizyonist, kapitalizm yolcusu» olmakla suçlanarak tüm görevlerinden alınmıştı. Bizim papağanlar da düne kadar dergilerinden görüşlerine yer verdikleri, söyledikleri şeyleri değişmez doğrular olarak kabul edip benimsedikleri Deng Siao Ping'i onun hasımlarının diliyle suçlamaya başladılar. Tıpkı geçmişte, Mao'ya halef tayin edilen Lin Piao düşürüldüğü zaman yaptıkları gibi,

Kısa süre sonra, Deng'i düşürüp görevinden affedenler bu kez en ağır suçlamalarla tasfiye edildiler. Şimdi onların idam edilmelerinin gerekip gerekmediği bile taştışılıyor. Çin'de.

Hua Kuo Feng'in başkan olmasıyla aleyhindeki kampanya yavaş yavaş hafifleyen ve giderek duran Deng Siao Ping'in Şanghay grubunun tasfiye ettiği bu eski başbakan yardımcısının durumu ilginçtir. Bilindiği gibi Deng itibardan düşünce bizim Pekincilerimiz, şimdi «dörtlü çete» dedikleri Şanghay grubunun ağzıyla suçlamışlardı Deng'i. Mao'nun deyimi ile «kendilerine ait tek bir görüşü olmayan» ve «hiç bir zaman hiçbir şeyi tahlil (edemeyen)» bu «solcularımız» Deng'in itibarının iade edilmesiyle her halde pek yakında bu sözlerini geri alacaklar ve Deng'i bağırlarına basacaklardır.

Bu cins papağanları da çok güzel tanımlayan Mao'nun bir sözü var: «Bazı kimseler hiç bir zaman hiç bir şeyi tahlil etmezler. Sadece esen yele kapılırlar. Bugün kuzey rüzgarı eserse kuzey rüzgarı okuluna katılırlar. Yarın batı rüzgarı eserse batı rüzgarı okuluna katılırlar. Yarından sonra yeniden kuzey rüzgarı eserse, o zaman yeniden kuzey rüzgarı okuluna geri dönerler. Kendilerine ait tek bir görüşleri yoktur. (Bunlar) Bir aşırı uçtan diğerine giden mutlakçılardır.»

Mao böyle söylüyor ama bizim Pekinciler Mao'ya pek kulak vereceğe benzemezler. Bizim böylelerine dostça önerimiz, Büyük Çin Devrimini zafere doğru götürürken Mao Dze-Dung'un papağanlıktan uzak, bağımsız ve yaratıcı tutumunu örnek almalarıdır.

FAŞİST İŞGALLERİ KIRALIM!..

«Sola karşı mücadele» sloganı ile iktidara gelmiş olan MC, bu politikasını faşist komando - polis işbirliği ile devrimcilerin kanı, canı pahasına sürdürüyor. Hiç hesap sorulmayacakmış gibi. Veya öyle zannediyor, faili meçhul (!) cinayetlerin tezgahlayıcıları. Komandoları «tosuncukları» teke tek mücadelede yenilince, resmî baskı kuvvetlerini onların yardımına koşturanlar zannediyorlar ki, devrimci gençlik sinecek, korkacak, meydan kendilerine kalacak. Rahatça sürdürecekler soygun ve talan düzenini. Hayır! Devrimci gençlik eli halkının nabzında faşistlerin anladığı dille konuşmayı bilecektir. Bilmektedir de.

Bugün öğrenci gençliğin öğrenim özgürlüğü de, can güvenliği de yoktur. Faşist katiller kendilerinden hesap sorulmayacağının rahatlığı içinde, ellerini kollarını sallayarak dolaştıkları sürece de olmayacağa benzer. Demokratik güçler, kuruluşlar, kişiler, ilerici yazarlar, bu olayın üstüne gitmedikleri sürece, saldırıları, cinayetleri, günlük olaylardan sayıp objektif olarak bu katillerle işbirliği durumunda oldukları sürece de ne can güvenliği, ne de öğrenim özgürlüğünün olmayacağı açık.

Faşist cellatlarla işbirliği durumuna düşmek istemeyen demokratik kuvvetler bunun bir «sağ - sol» çatışması olmadığını, meşru müdafaa durumundaki gençlerle, saldırı durumundaki faşist katiller arasındaki bir mücadele olduğunu anlamalı ve anlatmalıdır. Doğru tavır almalıdır. Emperyalizmin ve işbirlikçilerinin özel çabalarıyla yaratılmak istenen: «Gençlik bir kör döğüşü içindedir. Aklı olan uzak dursun» oyunu bozulmalıdır.

Devrimci gençlik bugün pek çok olumsuz tutumlara karşın faşizme karşı mücadelesini sürdürmektedir. Hem de görüş ayrılıklarına rağmen omuz omuza sürdürmektedirler mücadeleyi. İstanbul'da, Ankara'da, İzmir'de, ve daha birçok yerde faşist işgalleri kırabilmek için mücadele vermektedirler.

Devrimci gençliğin mücadelesini İstanbul Üniversitesi için somutlayalım. Edebiyat Fakültesi, geçen yıldan buyana faşist işgali altındadır. Devrimci öğrenciler 18 aydır öğrenim yapamamaktadır. Ve devrimci öğrenciler faşist işgali kırma mücadelesini aynı durumda olan diğer fakültelerde olduğu gibi sürdürmektedir. Bu doğrultuda önemli adımlar atmışlardır. Deney sahibi olmuşlardır. Örneğin, İYÖD'lü öğrenciler ve Genç Edebiyatçılar Derneğine üye öğrenciler, Fakülteye toplu olarak gitmenin önemini kavramışlardır. Okulun bir ara açıldığı bir sırada bu şekilde gidilen Edebiyat Fakültesinin Dekanlık katına çıkan öğrencilere, faşistler silahlı oldukları halde karşı koyamamışlardır. Güçsüz kaldıklarını gören faşist komandoların yardımına polis koşmuş ve Fakülte kapatılmadığı halde kapatıldığını söyleyerek devrimci öğrenciler dışarı çıkarmıştır. Daha sonraki günlerde de yine bu tür oyunlara başvuruldu. Ne zaman komandolar güçsüz kalsa polis onların yardımına koştu. Başka türlü de olamazdı.

Edebiyat Fakülteli devrimciler okula girebilmek için verdikleri mücadelede kararlıdırlar. Faşistlerin güçlü olmadıklarının bilincindedirler. Bu mücadele yalnızca Edebiyat Fakültesi ile sınırlı değildir. İstanbul Üniversitesindeki tüm devrimci öğrenciler, faşist işgalleri kırmak için yoğun bir mücadelenin içine girmişlerdir. Tüm devrimciler, grup çıkarlarını, birlik ve dayanışmaya yeğ tutanların hesaplarının nasıl eridiğini gözleyebiliyorlar. Hukuk, İktisat, Fen ve Edebiyat Fakülteli devrimcilerin faşist işgallere karşı toparlayabildikleri tüm güçlerle sürdürdükleri mücadele aksaklıklara rağmen olumlu yönde gelişiyor. Fakülteleri MC iktidarının kanadı altındaki bir avuç faşist komando tarafından işgal edilen devrimci öğrencilerin safları her geçen gün sıklaşıyor.

Devrimci gençlik olarak, kısıtlı olanaklara rağmen, bildiriler, broşürler dağıtılarak, öğretim üyeleriyle, öğrenci velileriyle, demokrat çevrelerle, ilerici yazarlarla ilişkiye geçerek, faşist işgalleri halkımıza sergileme mücadelesine de hız verelim. Devrimcilerin grup çıkarı gözetmeksizin, birlik ve dayanışma halinde, omuz omuza sürdürecekleri haklı mücadele kaçınılmaz olarak zafere ulaşacaktır.

«Faşizme karşı mücadelede en önden bir adım geride olmak bizim için züldür (utançtır)» anlayışı ile geçmişte mücadele eden devrimci gençlik önderlerini örnek alalım! Ve görüldüğü kadar güçlü olmadıklarını her olayda gördüğümüz faşist saldırganlara, devrimci geçmişe lafta değil eylemde sahip çıkarak, devrimci bilincin verdiği kararlılıkla davranmasını bilelim!.

Edebiyat Fakültesi
M. ÖZKAN

TEP Basın Bildirisi

TEP GENEL BAŞKANI MİHRİ BELLİ İŞKENCE OLAYLARI İLE İLGİLİ OLARAK AŞAĞIDAKİ DEMECİ VERMİŞTİR:

«Gökhan Edge polis nezaretindeyken işkence ile öldürüldü. Ardından İYÖD Başkanı Paşa Güven polis nezaretine alındıktan sonra koma halinde hastaneye kaldırıldı.

Bunlar sadece basına yansıyan işkence olayları. Basına yansımayan, duyulmayan böyle nice olaylar var.

Faşist saldırılar, siyasî cinayetler ortamını kasıtlı olarak yaratmış olan MC iktidarı işkenceyi devlet yönetiminin olağan aracı haline getirmiştir. Polisi faşist cephenin özel milisi olarak kullanıyorlar; işkencecilerin sırtlarını sıvazlıyorlar.

Tarihin ölüme mahkûm ettiği sınıflar her zaman işkenceden medet ummuşlardır. Ama bu, onları kaçınılmaz sondan kurtaramadı. Emperyalizmin işbirlikçisi kapitalistler ile mütegallibe ve bunların politika alanındaki temsilcilerinin kaderi de farklı olmayacaktır.

Bugün işkenceye, işkencecilere, onları azmettirenlere karşı demokratik mücadele yurtseverlik görevidir. Tüm demokratlar, tüm ilericiler, siyasî inançları ne olursa olsun, bu görevi yerine getirmekle yükümlüdürler. Bu görev ancak en geniş kitleleri faşizme karşı, MC'ye karşı harekete geçirmekle yerine getirilebilir.

Tüm demokratik çevre, kişi ve kuruluşları bu yolda ortak eyleme çağırıyoruz.

FAŞİZME KARŞI OMUZ OMUZA!»

GİZLİLİK ve İŞKENCE ÜZERİNE

Bu satırlar, faşizmi, kendini en güçlü sandığı yer olan işkence odasında yenilgiye uğratmış... İşkence uzmanlarına bir an dahi yenilmemiş, güçlü, bilinçli ve kararlı, proletaryanın davasına olanca varlığı ile inanmış, bir vatansevere aittir.

İstanbul I. Şube Müdürlüğü'nün eski binasında (Sansaryan Han) hücrelerde yatanlar bilirler, o hücrelerden birinin tavanında yirmi küsur yıl önce yazılmış şöyle bir yazı vardır: «Girdin... Alnının akıyla çıkacaksın, devrimci şerefine halel getirme.» İşte okuyacağınız satırları da aynı el, aynı yürek yazmıştır.

Elimize geçti, görev bildik sizin sorumluluğunuza ulaştırdık.

HAZİRAN HAREKETİ

«İŞKENCE ODASINDA OLANLAR DIŞARDAKİ SAVAŞIN BİR PARÇASIDIR»

Devrimci görevimiz, içinde bulunduğumuz faşist terör şartlarında tarihî ânın gerektirdiği devrimci eylemi sürdürmektir. Durmadan değişen şartları doğru değerlendireceğiz, eylem çizgisini doğru saptayacağız, o çizgiyi yürekle izleyeceğiz.

Dün düzen, Filipin demokrasisi idi, bugün faşizmdir. Dün sınırlı özgürlükler ortamı içinde çalışma yöntemleri başka idi, bugün başkadır. Faşist terörün zorunlu kıldığı çalışma tarzını benimsemekle yükümlüyüz. Bunu yapmazsak devrimci görevimizi yerine getiremeyiz.

Faşist terör bizi illegaliteye itmiştir. İllegal şartlarda, devrimci hareket olarak emekçi yığınlara ulaşmak, onları bilinçlendirmek, örgütlendirmek çok daha güçtür. Bu güçlüğü ortadan kaldırmak, demokratik bir ortamda serbestçe işçiye, köylüye ulaşmak olanaklarını yaratmak, dün olduğu gibi bugün de uğrunda mücadele ettiğimiz bir hedeftir. Ama illegalitenin bazı durumlarda bir devrimci hareketin silkinmesi, kendine gelmesi için olumlu etkileri olduğu da görülmüştür. Biz Türkiye'de faşizmin, onu tezgâhlayanların iradesi dışında, devrimci hareketimiz için bir silkiniş, bir kendine geliş sağlayacağına inanıyoruz.

Evet, bugün illegal çalışma, gizli çalışma bir zorunluluktur. Gizli çalışmanın kuralları var. Bu kurallar bütün dünya devrimci hareketlerinin edindiği tecrübelerle varılmış kurallardır. Bunu bilmekle, uygulamakla yükümlüyüz.

Birinci mesele devrimci hareketin aynı disiplin içinde olmakla birlikte birbirinden ayrı bölmelere ustaca bir örgütlenmeyle ayrılmasıdır. Böylelikle baskı kuvvetlerinin bir noktadan indirdikleri darbenin etkisinin sadece o noktada kalması sağlanmış olur. Yapılacak herhangi bir iş mümkün olduğu kadar az adamla yapılmalıdır. İki kişi ile başarabileceğin bir işe kötü örgütlenme yüzünden örneğin dört kişi karıştırdın mı, işte tehlikeyi ve muhtemel kayıpları, en azından iki misline çıkarmış olursun. Temaslar kural olarak tek tek olmalıdır. Bir militan ancak kendi işi için mutlaka bilmesi gereken şeyi bilmeli, onun dışında hareketin eylemi ile ilgili hiç bir şey bilmemelidir. Gerekli bilgiler dışında edineceğin her bilgi sana yüktür.

Faşizmin işkence uzmanlarının eline düştüğün zaman yükün ne kadar hafif ise, devrimci harekete getirebileceğin zarar o kadar az

olur, dolayısıyla da için o kadar rahat olur.

Militan, gereksiz bilgiler edinme merakını içinde yenmelidir. Kendini ilgilendirsin, ilgilendirmesin ne olup bittiğini öğrenme merakı dedikodu malzemesi arayan kocakarılara özgü bir meraktır. Gereksiz ve yersiz yorumlar olmamalıdır. Tecessüs devrimci bir duyu değildir.

Devrimci militan kendini öyle bir disipline sokmalıdır ki, kendi eylemi gereği bilmesi mutlaka zorunlu bilgiler dışındaki şeyleri öğrenmek için özel çaba harcamamalıdır. Burada 2. ci Dünya Savaşı yıllarında Nazi işgali altındaki Fransa'da mukavemet hareketi liderlerinden birinin bize verdiği örneği hatırlamanın gereği var. Bu mukavemet liderinin örgüt ile bağlantısı kopuyor. Rastladığı örgütün başka kolundan bir militan bağlantıyı kurmayı üzerine alıyor. Ancak bu bağlantı, mukavemet liderinin bilmemesi gereken kanallardan geçilerek kurulabilecektir. İkisi, bir adrese gitmek üzere bir otomobile biniyorlar. Adamımız arabaya biner binmez gözlerini yumuyor ve kendisini odanın içinde bulana dek gözlerini açmıyor. Bu gönüllü körlük sayesinde adamımız gizlilik kuralına uygun şekilde hareket etmiş ve bilinmesi mutlaka zorunlu bilgiler dışında bilgi edinmemiştir.

Ayrıca bugünün illegal eyleminde yer alan militan, dünün forumlarının, arkadaş sohbetlerinin çok konuşan militanından çok farklı bir hava içinde olmak zorundadır. Üzerinde fikir yürütmekle yükümlü olduğumuz konular dışında konuşmama disiplinine girmekle yükümlüyüz. Bu, eskiden kalma kötü alışkanlıklardan, boşboğazlıklardan, gevşekliklerden arınmak demektir. Eski hafifliklerden kurtulup illegal eylemin usta militanlarının ağırbaşlılığına girmek demektir. Bu durumda, gizlilik kurallarına uygun olarak çalışan kimsenin polisin eline düşmesi ihtimali asgariye inmiş olur. Üstelik, polisin eline düştüğünde de militan, karşı tarafın işine yarayacak asgari bilgiye sahip olmuş olur.

Bugün devrimci militanın başta gelen görevi faşist terör düzeninin işkence uzmanlarına yenik düşmemektir. Bütün işkencelere rağmen yenik düşmemektir. Bütün işkencelere rağmen emperyalizmin işbirlikçisi iktidarın baskı kuvvetlerinin bilmemesi gereken şeyleri onlara söylememek, devrimci şerefine gölge düşürmemektir. İşkenceyi küçümsememek gerektir. Çünkü faşizm işkence yoluyla nice devrimciyi yıkamamakta, bu yoldan herhangi bir sonuç elde edememektedir. İşkenceye karşı direnebilmek devrimci bilinç meselesidir. Kimi durumlarda pehlivan yapılı kabadayısını konuştururlar da, çelimsiz efendi hallisi konuşturulamaz. Zaten işkence uzmanları sana yüklenmeden önce fizik dayanıklılığını gidermek için gerekeni yaparlar. Bunun için ellerinde istedikleri kadar zaman ve olanak vardır.

Arkadaş, baskı kuvvetlerinin eline düştükten sonra verdiğin savaş, dışarda halkımızın kurtuluşu uğruna verilen savaşın bir parçasıdır. Bugünün şartlarında halkı uğruna ölmeyi göze alamayan kimse bu savaşa katılamaz, katılmamalıdır. Devrimci bilincinin, halk sevgisinin, vatan sevgisinin, davranışında tayin edici etken olmasını sağlayacak şartlanmaya kendini sokabildin mi, işkence odasında senin ezilen halkımızı temsil ettiğini, karşındakilerin de yerli - yabancı sömürücülerin temsilcileri olduklarını, bu karşılaşmada Türkiye halkının her şeye rağmen yenik düşmemesi gerektiğini kavradın mı, ve halkın davası uğruna ölümü daha başından göze aldın mı, en çetin sınavlardan alnının akıyla çıkarsın.

Sorguda, işkencede ağırbaşlı, gururlu ol. Tahrik edici davranışların gereği yoktur. İşkenceciler sana hep işkencenin sonu gelmeyeceğini telkin etmeye uğraşırlar, «Konuş, kurtul..» derler. Her işkencenin bir sonu vardır. Ya bir noktada kalıp dayanamaz, durur yahutta seni işkence ile konuşturamayacaklarını anlarlar, seni, ölümün eşiğine kadar getirdikten sonra yakanı bırakmak zorunda kalırlar, yani onlar yenik düşer. Genellikle işi, işkence altında adam öldürmeye kadar vardırmak istemezler. Onların amacı, devrimci hareketi yıkmak, bunun için mümkün olduğu kadar devrimciyi ele geçirmektir. Seni de çözülmüş olarak, yani devrimci kardaşlarını ele vermiş yenik bir kişi olarak mahkeme önüne çıkarmaktır. Konuşturabildiklerine karşı tavırları küstahça küçümseme tavrıdır.. Çetin sınavlardan başı dik çıkabilene, konuşmayana karşı tavırları kinli ama saygılı bir tavırdır. Devrimci olarak bilinçli davranışınla emperyalizmin işbirlikçilerinin hizmetindeki işkencecilere bile saygı telkin etmen gerekir.

İşkence odasında olanlar, dışardaki savaşın bir parçasıdır dedik. Bu savaşta doğru taktik, çatışmayı en ileri mevzilerde kabul etmektir. Ne olursa olsun o birinci mevzide direnmektir. Diyelim ki, üzerinde illegal yayınla ya-

kalandın. Bunu kimden aldığını senden soracaklardır. Cevabın mantıkî bir cevap olmalıdır. Ama öyle bir cevap olmalıdır ki, onlar bu cevapta bilmemeleri gereken hiç bir şey öğrenmemelidirler. İşkenceyi bu noktada göze almalısın. En az işkence görmenin yolu işkence altında konuşmamaktır. Bu adamı işkence ile konuşturamayız, kanısına vardıkları anda yakanı bırakacaklardır. Ama senin hakkında «Vurdukça tozuyor...» hükmünü verdiler mi, her vesile ile işkenceye çekilirsin. İlk direnme çizgisinde işkence altında geriledin mi, bildiğin şeyi söylediğin için değil, bilmediğin şeyi söyleyemeyeceğin için işkence görürsün. Diyelim ki, üzerinde çıkan illegal yayın için ilkten «Bunu postalamışlar, kimden geldiğini bilmiyorum...» dedin. Ama bu ilk ifadende direnmedin, işkenceden kurtulayım diye yazıyı kimden aldığını söyledin, işkence durmaz. Bu sefer yazıyı aldığın kimsenin nerede olduğunu sorarlar. Sen gerçekten o kimsenin nerede oturduğunu bilmezsin, ama işkenceciler senin bilmediğini bilmezler. Hakkında «Bu işkencede konuşur...» hükmünü vermişlerdir, yüklenirler. Birinci mevzide direnmediğin için daha da ağır işkencelere uğrarsın. Tekrar edelim; en az işkence görmenin yolu konuşmamaktır. Tabii burada tüm teslim olanlardan, hain düşenlerden söz etmiyoruz.

İşkence başlarken doğru yol işkencecilerle kapışmaktır. Sen tek kişisin, onlar kalabalıktırlar. Üstelik çok kez seni de ayakta duracak halde bırakmamışlardır. Ama âdet yerini bulsun diye de olsa kapışmak gerekir. Böylelikle herhangi bir kavgada kuvvetçe üstün olan karşı tarafa dövülmek durumu meydana gelir ki, bu senin yararına bir durumdur. Sen onlarla kapıştın diye sana daha fazla işkence edecek değillerdir. Ne kadar uysal davranırsan davran, nasıl olsa ölümün eşiğine getirene kadar seninle uğraşacaklardır. İşkence altında çektiğin acı yüzünden ses çıkarma zorunluluğu duyarsın. Her şeye rağmen susabilirsen ne âlâ, ama mutlaka ses çıkarman gerekiyorsa, bu durumlarda en doğrusu devrimci sloganlarımızı haykırmaktır.

Sadece işkencede direnmek yetmez. Arkadaşlarının da direnmesini sağlamak için gerekeni yapmakla yükümlüsün. Tahkikatın seyrini izleyeceksin, onların görevi seni dünyadan tecrit etmek, ve senden gayri herkesin konuştuğunu, senin konuşmanın artık bir anlamı kalmadığını sana telkin etmektir. Senin görevin, her türlü olanaklardan yararlanarak tecriti kırmak, seninle birlikte içeri düşen arkadaşlarını yüreklendirmek, onların direnmelerine yardımcı olmaktır. Burada gardiyanla konuşurken sesinin tonundan aksırışına kadar her şey yerinde büyük manevî destek olabilir.

Seni işkence ile yıkamayacaklarını anlayınca bu sefer daha kurnazca yollara başvururlar. Dost görünüp, dertleşme esnasında tatlılıkla senden laf almayı deneyebilirler. Bunu işkenceden önce de yaptıkları olur. Buna karşı da hazırlıklı olmak gerekir. Kimi arkadaşların bu taktiklerle oyuna geldikleri olmuştur. Burada da devrimci uyanıklığı ve kavrayışı göstermekle yükümlüsün.

Yukarıda da söylediklerimiz, tecrübelerden çıkarılma genel şeylerdi. Elbette ki işkencede direnmenin reçetesi yazılmaz. Devrimci, her yeni durumda bilincini ve kavrayışını harekete geçirmeyi ve doğru davranışı kendisi bulabilmelidir. Tekrar edelim, işkence ne küçümsenmeli ne de abartılmalıdır. Devrimci olarak senin kendine biçtiğin bir değer vardır. Devrimcilikte kimseden geri kalmamak iddian vardır. İşkence odasında da kendine devrimci olarak biçtiğin değeri düşürmeyecek şekilde hareket etmesini bil.

«GÜÇLÜYSEN, KARARLIYSAN VE DE BİLİNÇLİYSEN» HİÇ BİR ACI DAYANILMAZ, HİÇ BİR ENGEL AŞILMAZ DEĞİLDİR...

(Bu yazı Haziran Hareketi Davası dosyasından alınmıştır.)

BAĞIMSIZ TÜRKİYE

OKU!

OKUT!

ABONE OL!

ABONE BUL!

DAĞITIMDA GÖREV AL!

Çeviri:

Çin ve Latin Amerika

● **Devrimden yana olmak devrimcilerden yana olmaktır, onların düşmanlarından yana değil.**

«Bir ülkede, beyaz iktidarın kuşatmasının ortasında kızıl iktidarın egemen bulunduğu bir ya da bir kaç bölgenin bulunuşu dünya tarihinde yepyeni bir olaydır. Böylesine olağanın dışında bir olgunun meydana gelebilmesi için, özel nedenler gerekti; bu durumun sürmesi, gelişebilmesi için elverişli koşulların bulunması gerekir.»

Mao'nun bu sözleri, onun kaleme aldığı «Kızıl iktidar Çin'de nasıl var olabiliyor?» başlıklı yazısından alınmadır. Bu yazı Hunan-Kiang -Si sınır bölgesi Komünist Partisinin 5 ekim 1928 de toplanan ikinci konferansına Mao Tse-Tung'un sunmuş olduğu bir karar taslağı çercevesi içinde yer alıyordu. Yazıda, yazının içerdiği soru, insan ve malzeme kaynakları bakımından kendilerinden kıyaslanamayacak ölçüde üstün düşmanlarla karşılaşan her gerilla, çeteci hareketinin, küçük sayıda savaşçıların giriştiği her silâhlı mücadele hareketinin kendi kendisine sormuş olduğu, ya da sormuş olması gerektiği bir sorudur? Bizim kendi zayıflığımızı güç haline getiren düşmanın gücünü de zaafa çeviren objektif koşullar hangileridir?

Kuşkusuz bir çok devrimler önceden kendi kendilerine bu soruyu sormadan başarıya ulaşmışlardır. Teori pratikten sonra gelmiştir.

Haklı ya da haksız olarak «Maoculuk» diye adlandırılan şeyin önemi, bunun, yüzyılımızın ikinci büyük devriminin (sömürgeler dünyasında zafere ulaşmış ilk devrimin) doktrini olması değildir. Bunun önemi, geniş ölçüde teori ile pratik arasındaki, bilgi ile gerçek ve o gerçeği değiştirmek için sarsılmaz irade arasındaki derin birlikten ileri gelmektedir.

Çin devriminin başarısı bu yüzden o devrimi olanaklı kılan devrimci yönteme kopmaz bağlarla bağlı bulunmaktadır. İşte teori olarak Maoculuğun **evrenselliği iddiası.** (Yani Çin'de yapılmış olanın dünyanın her yerinde yapılabileceği iddiası), Maoculuğun büyük prestijinin ve aynı zamanda Maoculuk adına işlenen sayısız hataların kaynağı olan bu iddia, bu bağdan ileri gelmektedir.

Büyük Yürüyüş'ün arifesinde «beyaz iktidar kuşatması ortasında» bir «kızıl iktidarın» mevcut olması olanağını açıklayan «özel nedenler», Mao'ya göre, Çin'in «iktisadî bakımdan geri, yarı - sömürge» niteliğinde olması, bu ülkenin «emperyalizmin dolaylı hegemonyası altında» bulunması ve emperyalistler tarafından olduğu gibi kompradorlar, yerel zorbalar ve soylu bozuntuları tarafından da desteklenen eski ve yeni savaş derebeylerinin çeşitli kliklerinin kendi aralarında durmadan savaşmaları ile ilgili bulunmaktadır.

Bilindiği gibi bu durum kısa zamanda değişmiştir: «beyaz iktidar» kuvvetlerini birleştirebildi ve «kızıl iktidara» karşı, onun varlığını sürdürebilmesinin «objektif koşullarını» hemen hemen sıfıra indiren «kuşatma ve yoketme» saldırılarına birbiri ardından girişebildi. Ama bu Maoculuk için efsaneleşmenin başlangıcı oldu.

Japon emperyalizmine karşı savaşın, daha sonra da Çang-Kay-Şek'in beyaz ordusuna karşı savaşın badirelerini aşarak ve devrimin kendi kendini bir bakıma yadsıması olan «kültür devrimine» dek sosyalizmin kuruluşunda atılan ilk adımlarda durmadan değişen koşullar içinde, ilk önce yerel ölçüde / «beyaz iktidar kuşatması ortasında kızıl iktidar» ın oluşturduğu küçük odak / sonra da ulusal ölçüde ve sonunda uluslararası alanda zaferden zafere koşan Maoculuk gün geçtikçe çağımızda devrimin evrensel yöntemi olarak ileri sürülecek duruma getirildi. Bilindiği gibi bu iddianın köke-

ninde uluslararası komünist hareketteki bölünme yatar.

Sosyalist kampın iki büyük ülkesinin ilk önce partilerini, sonra da devletlerini karşı karşıya getiren tartışmaların özüne inmek bizim için burada söz konusu değildir. Başlangıçta Sovyetlerin Çin'e iktisadî şantaj yoluyla boyun eğdirmek istedikleri ve arkasından Sovyetler Birliği Komünist Partisi ile Çin Komünist Partisi arasındaki ideolojik çatışmanın, soysuzlaşarak emperyalizme karşı eylem birliği üzerinde son derece olumsuz etkilere varan iki ülke arasında sistemli düşmanlığa dönüştüğünü herkes bilir.

LÂTİN AMERİKA

Lâtin Amerika'daki emperyalist hegemonya hiç değilse bir noktada eski Çin'dekine benziyordu: Bir iki istisna dışında bu, **dolaylı** bir egemenlikti. Başka bir deyişle Lâtin Amerika ülkeleri bir emperyalist devletin doğrudan doğruya askerî işgali ve sömürgeci egemenliği altında değillerdi. Ama hiç değilse politik alanda, Lâtin Amerika'nın emperyalist paylaşımı diye bir şey yoktu: Geçen yüzyıldan beri hiç bir emperyalizm ABD emperyalizmine dünyanın bu bölümünde rekabet edememiştir. Demek ki, burada birbirine rakip emperyalistler tarafından desteklenen «beyaz» askerî şefler arasında savaşlar da yoktu: Demek ki, Lâtin Amerika'da bir «kızıl iktidarın» hareket noktası, emperyalist tahakkümün «dolaylı» karakterine karşı (bazıları «yeni-sömürgeci» karakteri de diyebilirler) Çin'dekinin aynı olamaz.

Kolombiya'nın durumu belki de burada bir istisnadır. Bu ülkede tutucularla liberaller arasındaki uzun yıllar süren iç savaş (ki bu savaş 1950 leri tümüyle kapsar) devrimci «köylü cumhuriyetlerinin» ortaya çıkmasına olanak sağlamıştır. Bu da Kolombiya'nın niçin Maoculuğun uzun bir süre kök tutabildiği ender Lâtin Amerika ülkelerinden biri olduğunu açıklar. Ama burada da gerilla, eşiği aşıp selamete varmak için «beyaz iktidar» ın bölünmüşlüğünden yararlanamamıştır.

Küba'da Fidel Kastro ve Çe Guevara'nın küçük birliği daha başından diktatör Fulgencio Batista'nın savaş makinesinin tüm yükünü üzerine çekmiştir. Burada biricik elverişli etken, ancak devrimin zafere ulaşmasından iki buçuk yıl sonra müdahaleye baş vuran ve Domuzlar Körfezi'nde tam başarısızlığa uğrayan Kuzey Amerikan emperyalizminin tereddüt etmesidir.

Başka her yerde Guatemala'da, Nikaragua'da, Santa Domingo'da, Venezuella'da, Peruda, Paraguay'da ve Bolivya'da / kır gerillası /, ve sonra da Brezilya'da, Uruguay'da ve Arjantin'de / şehir gerillası / birbirini izlemiş olan ve acı sonuçlara varan gerilla girişimlerinin tümünde, silahlı devrimci savaş «kontrgerillaya» iyice hazırlanmış ve Washington tarafından tam anlamıyla desteklenen bir merkezî devletle karşılaşmıştır. Gerilla, bu ülkelerden hiç birinde gelişememiş, yani nizamî ordu birlikleriyle ve özellikle CIA uzmanları tarafından donatılan ya da hiç değilse teknik bakımdan «danışmanlığı» yapılan seçkin birliklerle baş edebilecek bir halk ordusu durumuna gelememiştir.

Çok kez sessiz sedasız sürüp giden ama her zaman korkunç olan bu savaşta, Maocular, bir kaç istisna dışında / Kolombiya bunlardandır, Bolivya ve Brezilya örneklerinden de istisna olarak söz edilebilir /, «küçük grup eylemlerini», «kitle eylemi» adına her zaman mahkûm etmiş olan ama pratikte olayların kendiliğinden gelme akışına boyun eğmekten öte bir şey yapmayan Sovyet taraftarı hareketlerin çoğu gibi silik rol oynadılar. Ama buna karşılık, Lâtin Amerika halklarının özgürlüğe doğru bu acılarla dolu uzun yürüyüşünde her yerde hazır bulunanlar «Kastrocular» idi ve «Gueveracılar» idi.

Dünyanın bu kesiminde Maoculuğu benimseyen çeşitli devrimci akımlar, örneğini ithal etmiş oldukları ama gerçeklere uymayan bir deneyin koşullarının burada oluşmasını boşuna beklediler durdular.

Dediğimiz gibi genellikle kollarını kavuşturup beklediler. (Adil olmak için burada istisnaları bir kez daha belirtelim: Zamora önderliğindeki Bolivya «marksist-leninist» K. Partisi 1967 de Çe Guevera'nın birliğine ulaşmak için elinden geleni yapmıştır. Oysa Monje'nin önderliğindeki Sovyet yanlısı K. Partisi destekleme sözü verdiği halde Guevera hareketini baltalamış, ona ihanet etmiştir.

Lâtin Amerika Maocuları, Kastrocu ve Gueveracı gerillacıları «küçük burjuva maceracılar» diye eleştirerek, geleneksel K.P.'leri «sosyal-emperyalizm»in hizmetinde «revizyonistler» olarak eleştirerek, gitgide onun büyük devrimci mücadelelerinin dışında kalmışlardır: Onlar ne Halk Birliği, Şili'sinde ne de Geniş Cephe ve Tupamaro'lar Uruguay'ında ortalıkta görünmedi.

Daha kötüsü, Maocular bu son yıllarda gittikçe daha çok Çin devletinin diplomatik kaygılarını devrimci savaşın görevlerinin önüne geçirme eğilimini göstermişlerdir: Brezilya'da, 1969 da terör ve işkence solun tümüne özellikle askerî faşizme silâhlı direniş hareketine çullanırken ne /Maocu/ Brezilya K.P., ne de /Maoculara yakın hristiyan sol/ Halkçı Eylem kentlerdeki silâhlı mücadeleye katılmadılar. Onlar ancak 1972 - 73 de Kuzey Brezilya'da tecrit olunmuş bir bölgedeki kır gerilla hareketiyle bir bağ kurmuşlardır.

Ve nihayet Arjantin'de Başkan İsabel Peron ve onun Bakanı Lopez Rega tarafından el altından yönetilen «Üçlü A» ilericileri kırıma uğratırken, Maocu gazete «Nueva Hora» hazırlanmakta olan askerî faşist hükûmet darbesine karşı değil, ama kışkırtılarından birinin milliyetçi eski Bakan Gelberd olduğu iddia edilen «Sovyet yanlısı» bir sözde hükûmet darbesine karşı başkanın çevresinde halkın birleşmesini savunuyordu!..

Pinochet Şili'sinin desteklenmesinden sonra, Angola'daki karşı - devrime arka çıkılması, Lâtin Amerika'da Çin devriminin - ve Mao Tse Tung'un - yaratmış olduğu eser karşısında duydukları derin hayranlık yüzünden, Çin Halk Cumhuriyeti'nin dış politikasının emperyalizme karşı savaşın dünya devriminin çıkarlarından başka bir amaç güdebileceğini uzun süre reddetmiş olanların gözlerini açtı. Çünkü Şili konusunda olsun, Angola konusunda olsun orta yol diye bir şey yoktur: Ya Şili halkından yana ve faşist cuntaya karşısın, ya MPLA'dan yana emperyalizme karşısın, ya da Cuntadan yana Şili halkına karşısın, emperyalizmden yana MP LA'ya karşısın.

Lâtin Amerika'da yalnız Maocuların ahlâksızları, Holden'leri ve Savimbi'leri tarihin çöplüğünden çıkarmaya cüret etmemekle birlikte, «Sovyetler tarafından desteklenen» «Kübalıların varlığından» «üzüntü duyarak» zavallıca bir ideolojik artçı savaşı vermektedirler. Ama bu küçük grupçuğun hiç bir ağırlığı yoktur. Lâtin Amerika'daki yığınlar devrimin tehlikeye düştüğü yerde Kübalıların gür kanının aktığını görmeye alışıktırlar, yeter ki yardıma çağırılsınlar. Buna karşılık, yüzyılımızın ikinci büyük devriminin başlıca esin kaynağı ve önderi Mao Tse-tung gibi bir büyük devrimcinin anısına Şili cuntasının göndermiş olduğu özel başsağlığı dileklerinden büyük bir hakaret olabilir mi? /Dış İşleri Bakanı Amiral Patricio Carvajal yönetimindeki bir resmî heyet 9 eylül günü Çin Halk Cumhuriyeti'nin Santiago'daki elçiliğine giderek üzüntülerini ifade etmiş, Pinochet de Çin hükûmetine kişisel bir telgraf çekmiştir./

Afrika ve Lâtin Amerika'da olduğu gibi tüm dünyada Devrim'den yana olmanın, devrimin düşmanlarından yana değil, devrimcilerden yana olmak olduğunu Halkçı Çin ne zaman anlayacaktır?

JOAO QUARTİM

(Afrique - Asie' dergisi)

ZAMMI ACABA KİM YAPTI?

Parlamenter parti liderleri milletvekillerinin maaşlarına zam yapan yasayı suçlamakta birbirleriyle yarışıyorlar. Meğer tüm MC partileri ve muhalefet karşıymışlar. Hepsinin yüreği ayda bin ikiyüz elli lira ile geçinmek zorunda bırakılan emekçi için çarpıyor sanki. Mangalda kül bırakmıyorlar. En ucuzundan bir demagojidir gidiyor.

Peki bu meclis neredeyse oybirliğine yakın bir çoğunlukla zam yasasını rekor bir hızla tam üç dakikada kabuletti.

Ve asgari ücreti net 1200 lira olan Türkiye'de kendi aylık gelirlerini 25 bin 911 liraya çıkardılar. Bu, parlamenterin çalışma saati 520 lira demektir. Evet kalifiye işçinin saatte 13 lira, kalifiye olmayan fabrika işçisinin saatte 950 kuruş, tarım işçisinin de 690 kuruş aldığı bir ülkede parlamenterin saat ücreti 520 lira tutacaktır.

Kimdi bunu oylayanlar? Bulabilmek için dedektif olmanın gereği yok. Besbelli kl, iktidar ve muhalefet milletvekillerinin büyük çoğunlu-

(Devamı 15. te

TERİMLER KAVRAMLAR

ALTYAPI – ÜSTYAPI

Geçen sayımızda üretim tarzından söz etmiştik. Yani insanların yaşamları için gerekli maddî değerleri nasıl ürettikleri, bu üretim süreci içinde doğa ile ve kendi aralarında ne gibi ilişkiler kurdukları, yani üretimin, geniş anlamda toplumsal üretimin ne biçimde gerçekleştirildiği, üretim tarzı dediğimiz şeyi oluşturuyordu. Üretim ve üretim tarzı (buna üretim biçimi de diyebiliriz) toplumun hem üretici güçlerini hem de insanlar arasındaki üretim ilişkilerini kapsar. İşte, varlıklarının toplumsal üretiminde, insanların kendi aralarında zorunlu ve kendi iradelerine bağlı olmayarak kurdukları bu üretim ilişkileri ve toplumun maddî üretici güçleri, yani insanların doğa ile ve kendi aralarında kurdukları üretime değgin ilişkilerin tümü, toplumun somut ekonomik temelini oluşturur. Buna **iktisadî temel** ya da **altyapı** diyoruz.

Toplumun belirli bir aşamasındaki iktisadî temel yani altyapı üzerinde toplumun o aşamasındaki, bu temelin ürünü olan belirli toplumsal bilinç şekillerine uygun düşen hukukî, siyasal, ideolojik bir yapı yükselir ki, buna da **üstyapı** denir.

Demek ki, temel, iktisadî temel, iktisadî altyapı, ya da kısaca altyapı, toplumun gelişmesinin belirli bir aşamasındaki iktisadî düzenlenişdir. Yukarıda belirttiğimiz üstyapı unsurları, yani bilinç şekilleri ise bu maddî temel üzerinde yükselir. Her temelin kendine uygun düşen bir kendi üstyapısı vardır. Örneğin köleci düzende kölelerle efendiler arasındaki ilişkilerin hukuksal ifadesini düzenleyen yasalar vardı. Örneğin bir efendi ya da başka bir özgür vatandaş, başka bir efendinin kölesine herhangi bir zarar verdiği ya da onu öldürdüğü zaman ne ceza göreceği ve kölesinin kaybından zarar gören efendiye ne kadar para vereceği yasa ile açıkça saptanmıştı. Düzen bunu zorunlu kılıyordu. Ama kapitalist düzende böyle bir yasa yoktur. Eğer düzen kapitalistse olamaz, çünkü kapitalist düzende kölelik ilişkisi yoktur. Kapitalist düzende ücretli çalışmanın koşullarını belirleyen yasalar vardır. Örneğin bir İş Hukuku vardır. Oysa köleci ya da feodal düzende bu gibi bir iç hukuku düşünülemez. Çünkü orada emekçiler iş-güçlerini satmakta özgür değildirler, vb. Görüldüğü gibi, öteki bütün bilinç şekilleri, ideolojiler ahlâk, din, felsefî görüşler, vb., vb. hepsi toplumun iktisadî temelinden doğan, onun karşılığı olan ürünlerdir. Maddî yaşamın üretim tarzı, toplumsal, siyasal ve genel olarak entelektüel yaşam sürecini koşullandırır. «İnsanların varlığını belirleyen şey onların bilinçleri değildir, tam tersine onların bilinçlerini belirleyen şey toplumsal varlıklarıdır.» Elbette ki, kapitalist ilişkiler özgür ücretli emeği gerektirmeseydi, sonunda feodal toplumu yıkacak olan özgürlük düşünceleri gelişemezdi. Kapitalizmin serbest rekabetçi evresine uygun gelen fikirler «liberal» fikirlerdir. Bunun siyasetteki yansısı burjuva parlementer demokrasisidir; ama tekelci burjuvazi rekabetten hoşlanmaz artık, kendi eliyle bozar burjuva demokratik özgürlükleri.

Ancak, üstyapı temelden doğar, işin bir yönüdür; temelden doğar ama yalnız temeli yansıtmakla kalmaz, bir kez doğduktan sonra temelin billurlaşmasına, belirgin bir biçimde kendini ortaya koymasına ve güçlenmesine yardım eder. Aynı temeli yansıtan tüm fikirler arasında bir bağ olduğu gibi temel ile üstyapı **organik bir bütün** oluştururlar. Temelin ve üstyapının diyalektik birliği marksist **toplumsal şekillenme** kavramını meydana getirir.

Burada şunu belirtmekte yarar var. Üst yapı terimi ayrım yapmaksızın herhangi bir fikir ve teori ya da bunlara uyan bir kurum için kullanılmaz. Üstyapı toplumun iktisadî temeline göre, ona kıyasla tanımlanır. Üstyapı o toplumsal şekillenmenin egemen üretim ilişkilerini yansıtan ve bunun sonucu olarak kendileri de egemen durumda olan fikirleri ve kurumları içerir. Bir bütündür.

İktisadî bir düzen ortadan kalktıktan sonra, onun üstyapısı da organik bir **bütün olarak** yani bu niteliğiyle yok olur. Çok kez sözü edilen, eski düzenden arta kalma, henüz tasfiye edilmemiş üstyapı kurumları, fikirler o yeni iktisadî temelin ifadesi değillerdir. Her fikir ve kurum yeni bir iktisadî temelin yansısı olan yeni bir üstyapıpla bütünleşirken kökten değişmek zorundadır, katıldığı bütünün genel anlamını almak zorundadır. Örneğin, köleci devlet, feodal devlet ve kapitalist düzende devlet başka nitelikler taşır, birbirinden kökten ayrılırlar. Her birinde devletin o iktisadî temelin üstyapı bütünü içinde ele alınması gerekir.

Toplumların gelişmesini, değişmesini, devrimleri anlamak için bu temel kavramları iyice özümlemek gerekir. Bu konulara ilerde de başka yönlerden yeniden değineceğiz.

Zammı kim yaptı?

(Baştarafı 13. Sayfada

ğu. Halkımız bu gerçeği elbette ki, gözden kaçırmayacaktır.

Biz bu olayın daha çok olumlu yanına dikkati çekmek isteriz. Tüm engellemelere karşın, bugün Türkiye'de demokratik kamu oyu, kurulu düzen partilerinin bu gibi olup bittilerine sert tepkide bulunabilmekte ve zamcılar tornistan etmeye zorlanmaktadır.

12 Mart açık faşizmi döneminde de milletvekili maaşlarını arttırmayı başta gelen vatan görevi saymışlardı. Faşist baskı ve terör döneminde yaptıkları yanlarına kaldı. Bu kez de öyle olacak sandılar. Yanıldılar. Bu gelişme demokratik kamuoyunun bir ölçüde etkinliğini kanıtlar.

Bu olayın politik hayatımızda önemli etkileri olacağa benzer. Zam meselesinden ötürü CHP içinde çatışmalar olmaktadır. CHP Meclis gurubu Ecevite meydan okumuş resmen kazan kaldırmıştır. Ana muhalefet partisi bölünmüşlük görüntüsü içindedir. Üstelik CHP bu yüzden hayli yıpranmıştır da. Bölünmüş görünümüyle yıpranmış CHP'nin önümüzdeki seçimlerde umduğu başarıyı elde edemeyeceği açıktır. İktidar adayı olan bir CHP'nin küçük burjuva dönüşümcü yanlarını budamak için egemen çevreler ellerinden geleni yapmaktadırlar. Bu partinin bu bakımdan kuşa benzetildiği son kurultayda belli olmuştur. Bununla birlikte CHP'nin tek başına iktidar olma umudunu suya düşürmek, işbirlikçi sermayenin, ABD'nin planlarına girer. Bu böyle olduğuna göre, devrimci uyanıklık şu zam oylamasının daha büyük bir planın bir parçası olarak değerlendirmeyi gerektiriyor.

Çin'de neler oluyor?

(Baştarafı 16. sayfada)

altında parti dışı güçleri, özellikle öğrenci gençliği harekete geçirerek denetimini sağladı. Bu hareket özünde, Leninist parti kavramına tam ters düşüyordu. Parti, işçi sınıfının öncü birliği olmakla, en bilinçli, en yiğit işçileri, emekçileri çatısı altında birleştirmekle yükümlüydü. Oysa şimdi parti üyesi olabilecek bilince hatta yaşa erişmemiş kalabalıklar «burjuvalaşmış yöneticileri uzaklaştırıyoruz, Kültür Devrimini yapıyoruz» iddiasıyla parti ve hükümet binalarını basabiliyor, sorumluları tartaklıyarak görevden atabiliyorlardı. Kültür Devrimi bu yanıyla partiyi yıkma hareketinden başka şey değildir .

Öte yandan yönetici kadroların bürokratlaşması emekçi yığınlardan koparak bir bakıma burjuvalaşması, sosyalist kuruluş aşamasındaki toplumların daha ilk gününden karşısına dikilmiş olan büyük sorundur. Bürokrat ve teknokrat zümre, zümre çıkarı gereği, sosyalist toplumun ileriye doğru, komünizm doğrultusunda gelişmesini frenlediği ve bunun sosyalist ülkenin iç ve dış politikasında olumsuz, tutucu etkileri olduğu bir gerçektir. Ne S S C B'nin ne de (Çin dahil) öteki sosyalist ülkelerin bu soruna kesin bir çözüm getirdikleri henüz söylenemez.

Çin'de son gelişmeler sekter bir fraksiyon karşısında proletaryanın öncübirliği niteliğinde bir parti yönetiminin bir zaferi midir? Yoksa Mao'nun Kültür Devrimi günlerinden kuyruk acısı olan bürokrat teknokrat zümrenin, sekterliğe düşmüş olmakla birlikte partinin emekçi yığınlarla bağlarını güçlendirmek isteyen ve bu yüzden bürokrasiye karşı çıkan fraksiyonu alt etmesi midir? Göreceğiz.

Biz Türkiye Devrimcileri olarak, ÇKP'nin gerçek bir proletarya partisi olarak Çin'de sosyalist kuruluşu zaferden zafere ulaştırmasını ve dış politikada da ilk iş olarak, Pinochet'ler gibi, Roberto Holden'ler, Savimbi'ler gibi emperyalizm ajanlarına kur yapmayı bırakarak proleter enternasyonalizmine dönmesine isteriz. ÇKP'den bunu bekleriz.

ÇİN'DE NELER OLUYOR ?

Çin Halk Cumhuriyetinde olup bitenleri birinci el bilgilere dayanarak değerlendirme olanağımız yok. Çin resmi organlarında ve burjuva basınında çıkan haberlerle yetinmek zorundayız. Bu sınırlı ve objektif olmaktan uzak bilgilere dayanarak Çin Komünist Partisi içinde çatışan fraksiyonların karakteri hakkında bir yargıya varma durumundayız.

Mao'nun ölümü ile Hua Kuo-Feng'in arkasındaki çevreler duruma hakim oldular. Şanghay fraksiyonuna karşı bir ölüm kalım çatışmasına girdiler. Bugün Çin'de Şanghay gurubu denen fraksiyonun önde gelenlerinden Mao'nun eşi Çiang Cing'e karşı, eski başbakan yardımcısı Çan Çung Ciao'ya ve ÇKP Polit Büro üyesi Yao Ven Yuan'a karşı kıyasıya bir kötüleme kampanyası sürdürülmektedir. Kültür Devrimini organize edenlerin başında gelen ve Mao'nun sağlığında onun en yakın çevresini oluşturan bu gurup üyeleri tutukludurlar. Çin basınında bunların ihanetten idam cezasına çarptırılmaları isteniyor. Bayan Mao ve arkadaşlarının kuklaları ağaçlara asılıyor.

Duruma hâkim olan Hua gurubu bütün yaptıklarının Mao Dze Dung'un isteklerine uygun olduğu iddiasındadırlar. Mao'nun Hua'yı halef saydığını söylüyorlar. Nerede ise eşinin, yeğeninin hesabının görülmesini de Mao'nun vasiyet ettiğini iddia edecekler.

Şu «halef» kavramı üzerinde kısaca duralım: İslamlıkta baştan «halife» seçimle başa getirilirdi. Hükümdarın kendi halefini tayin etmesi feodal krallıklarda bile yoktur. Yasalar ya da görenek, gelenek uyarınca krallığın hanedan içinde kime geçeceği belirlenir. Ve çok kez hükümdar yasaya karşı çıkamadığından halef kendisinin hiçte istemediği bir kimse olmuştur. Burjuva demokrasilerinde de böyle bir kurumun olamıyacağı açıktır. Sosyalist toplumlarda böyle bir şey hiç düşünülemez. Proletarya partileri saflarında demokratik merkeziyetçi yani, tam bir parti-içi demokrasiyi sürdürmekle yükümlüdürler. Örneğin Lenin ölümünden az önce yazdığı ünlü mektubunda Stalin'in erdemlerine işaret etmekle birlikte, sert karakterinin parti sekreterliği ile bağdaşmadığını, onun yerine daha yumuşak başlı bir kimsenin getirilmesinin doğru olacağını yazmıştır. Ama Bolşevik Partisi, Lenin'in bu istemine karşın Stalin'i Parti sekreterliği görevinde tutmuştur.

Çin'de başkanlık görevine getirilen Hua Kuo-Feng'in çevresinin doğruluğu pek de kesin olmayan belgelere dayanarak Mao tarafından halef tayin edildiğini iddia etmesi, parti kadrolarının ve yığınların bunu doğal karşılamaları düşündürücüdür. Öyle anlaşılıyor ki, yığınlar «halef» tayini gibi proletarya partisi anlayışına, demokratik merkeziyetçiliğe tam ters düşen bir kararı yadırgıyacak bir düzeye gelmesi için, bilinç düzeylerini bir hayli yükseltmeleri gerekecektir.

ÇKP içinde fraksiyon kavgalarının sınıf karakteri nedir? Batı basınında «radikaller» ve «ılımlılar» olarak nitelendirilen iki guruptan hangisi Çin emekçi halkının özlemlerinin temsilcisidir? Hangi fraksiyonun üstün gelmesi, dünya daki devrimci hareketlerin yararına, proleter enternasyonalizmin yararınadır?

Bu sorulara kesin cevap verecek durumda değiliz. Ancak öyle anlaşılıyor ki, bir yandan bürokrasiye karşı bir nitelik taşıyan kültür devrimini organize eden Çiang Cin ve arkadaşlarının tasfiyesi asker-sivil bürokrasinin bir yengisidir. Bunu son yılların Maoculuğunun bir gerilemesi de sayabiliriz.

Stalin'in ölümünü, bir kaç yıl ara ile, destalinizasyon hareketi izledi. Genel niteliği ile sağcı yanı ağır basan bir hareketti bu. Denebilir ki, destalinizasyon sonucunda Sovyetler Birliğinde ve genellikle halk demokrasilerinde bürokrat, teknokrat zümrenin etkinliği azalmamış, artmıştır.

Mao'nun ölümünü demaoizasyon hareketi izleyecek mi, izleyebilir. Hua ekibinin, politik nedenlerle, Mao'ya şimdilik karşı çıkmaması bu olasılığı ortadan kaldırmaz. Stalin'in ölümünden sonra da Kruşeçef bir süre bağnaz Stalin yanlısı gözükmüştü.

Mao 1960'larda Liu Şou-Şi'ye karşı mücadelesinde zaman olmuş ÇKP, ve hükümetteki kontrolünü tüm yitirmişti. Kitleler içinde büyük itibarından yararlanarak «Kültür Devrimi» adı

(Devamı sayfa 15. de)